

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1203/2025
01.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Гордане Којић, Александра Степановића, Светлане Томић Јокић и Дијане Јанковић, чланова већа, са саветником Врховног суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Милоша Мартиновића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Ивањици К.бр.7/25 од 30.04.2025. године и Вишег суда у Чачку Кж1.бр.96/25 од 10.07.2025. године, у седници већа одржаној дана 01.10.2025. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Милоша Мартиновића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Ивањици К.бр.7/25 од 30.04.2025. године и Вишег суда у Чачку Кж1.бр.96/25 од 10.07.2025. године, у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 9) и 10) и члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ивањици К.бр.7/25 од 30.04.2025. године окривљени АА је оглашен кривим због извршења кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ и осуђен је на новчану казну у износу од 40.000,00 (четрдесетхиљада) динара коју је дужан да плати у року од 3 месеца по правноснажности пресуде, а уколико то не учини иста ће бити замењена у казну затвора и то тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Окривљени је обавезан да на име трошкова кривичног поступка плати приватној тужиљи ББ износ од 165.460,00 динара у року од 30 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудне наплате. Окривљени је обавезан и да на име паушала плати у корист буџетских средстава суда износ од 10.000,00 динара у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудне наплате. Приватна тужилжа ББ је ради остваривања имовинскоправног захтева упућена на парницу.

Пресудом Вишег суда у Чачку Кж1.бр.96/25 од 10.07.2025. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА - адвоката Милоша Мартиновића и потврђена је пресуда Основног суда у Ивањици К.бр.7/25 од 30.04.2025. године.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвокат Милош Мартиновић, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 9) и 10), члана 439. тачка 1) и члана 441. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји као основан поднети захтев, те да у целини преиначи пресуде Основног суда у Ивањици К.бр.7/25 од 30.04.2025. године и Вишег суда у Чачку Кж1.бр.96/25 од 10.07.2025. године тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе за кривично дело увреда из члана 170. став 1. КЗ и обавезати приватну тужилу да сноси трошкове кривичног поступка о чијој висини ће првостепени суд одлучити посебним решењем или да наведене пресуде преиначи само у делу одлуке о трошковима кривичног поступка или да у целини укине наведене пресуде или само другостепену пресуду и предмет врати на поновно суђење првостепеном или другостепеном суду, као и да нареди да се нови поступак одржи пред промењеном судијом појединцем, односно пред потпуно измењеним већем, те да о заказаној седници већа обавести браниоца како би истој могао да присуствује и да одреди да се у смислу одредбе члана 488. став 3. ЗКП одложи, односно прекине извршење правноснажне пресуде у делу одлуке о трошковима кривичног поступка.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у делу који се односи на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 9) и 10) и члана 439. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву истиче да је суд побијаном правноснажном пресудом прекорачио иницијално постављени оптужни акт. Наиме, како суд није у поновљеном поступку, након укидања раније првостепене пресуде искључиво по жалби браниоца окривљеног, узео као основ за суђење и доношење побијане пресуде првобитно поднету приватну тужбу приватне тужиле од дана 19.08.2024. године у којој недостаје реч „увредио“ што као радња извршења представља битан објективан елемент кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ, а такође у истој недостају и речи “био свестан свог дела” што, као део умишљаја који је елеменат кривице, представља субјективан елемент кривичног дела, већ је суд поступао и одлуку донео по измењеној приватној тужби приватне тужиле, а која измена је уследила након укидања претходно донете првостепене пресуде и то на

штету окривљеног јер су у истој додате речи „увредио“ и „поступајући умишљајно“, а што су битна објективна и субјективна обележја предметног кривичног дела, то је стога по ставу браниоца суд побијаном правноснажном пресудом прекорачио оптужбу. Надаље, како по ставу браниоца првобитно поднета приватна тужба приватне тужиле не садржи све субјективне и објективне елементе бића кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ које је стављено на терет окривљеном, а који се тичу умишљаја окривљеног и радње извршења предметног кривичног дела, то је суд поступајући по измењеној приватној тужби приватне тужиле од дана 12.03.2025. године и доневши у односу на окривљеног осуђујућу пресуду, уместо да га ослободи од оптужбе, јер дело за које се окривљени гони по првобитно поднетој приватној тужби приватне тужиле од дана 19.08.2024. године није кривично дело, у конкретном случају по ставу браниоца учинио и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Пре свега, битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП постоји уколико је пресудом оптужба прекорачена, дакле суд исту чини тиме што, противно одредби члана 420. став 1. ЗКП, пресудом прекорачује оптужбу приватне тужиле у смислу повреде субјективног или (и) објективног идентитета оптужбе и пресуде на штету окривљеног.

Приватна тужилца може, сходно одредби члана 409. ЗКП, да врши измене чињеничног описа кривичног дела током целог кривичног поступка и то све до завршетка главног претреса и то тако што приватна тужба може бити измењена изостављањем, додавањем и променом одређених чињеничних навода, као и променом правне квалификације кривичног дела, при чему је суд везан за чињенични опис дела, а не и за правну квалификацију кривичног дела (члан 420. ЗКП). По налажењу Врховног суда, у конкретном случају, првостепени суд је правилно прихватио садржину измењене приватне тужбе приватне тужиле са главног претреса одржаног дана 12.03.2025. године и правилно поступао и одлучивао по истој, а која приватна тужба иначе, супротно наводима браниоца окривљеног, није измењена на штету окривљеног. Наиме, из списка предмета произилази да је у приватној кривичној тужби приватне тужиле ББ, поднетој суду преко пуномоћника - адвоката Гордане Гавриловић дана 19.08.2024. године, окривљеном АА, између осталог, стављено на терет да је „изашао пред приватну тужилу ББ која се кретала јавним путем ка својој кући, одевен у доњи веш и мајицу и ухватио приватну тужилу за надлактицу леве руке са предње стране и стегао је, обративши јој се речима: „у шта гледаш, још ниси отишла, још стојиш, кући, кући, мамицу ти је.ем“, што је поновио више пута, све време држећи приватну тужилу за руку у пределу леве надлактице, на који начин је омаловажио приватну тужилу и тиме нарушио њен част и углед“, те је учинио кривично дело увреда из члана 170. став 1. КЗ. Из наведеног описа радње извршења кривичног дела, по налажењу Врховног суда, јасно произилази да је у првобитно поднетој приватној кривичној тужби приватне тужиле од дана 19.08.2024. године фактички само другачијим речима наведено да је окривљени увредио приватну тужилу и ближе је описана радња извршења предметног

кривичног дела и то вербална увреда приватне тужиле од стране окривљеног, а која вербална увреда је на потпуно идентичан начин описана и у измењеној приватној тужби приватне тужиле, па стога у конкретном случају навођењем од стране суда у изреци побијане првостепене пресуде речи „увредио“, а која је наведена у измењеној приватној тужби приватне тужиле, првостепени суд није прекорачио оптужбу, односно није повредио објективни идентитет између оптужбе и пресуде када је у питању објективно законско обележје предметног кривичног дела, јер је на овај начин измењен чињенични опис кривичног дела из изреке пресуде остао у границама чињеничног основа приватне тужбе тј. у границама чињеница и околности на којима се приватна тужба заснива, а из којих произилазе сва законска битна обележја бића кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ. Поред тога, како је у првобитно поднетој приватној тужби приватне тужиле наведено да је окривљени поступао „у урачунљивом стању, свестан да чини забрањену радњу која представља кривично дело, чије извршење је и хтео“, а из које формулације произилази да је окривљени поступао са директним умишљајем, то су по налажењу Врховног суда првобитно поднетом приватном тужбом приватне тужиле обухваћена сва три елемента кривице предвиђена одредбом члана 22. КЗ као субјективни елемент кривичног дела, па стога у конкретном случају навођењем од стране суда у изреци побијане првостепене пресуде речи „поступајући умишљајно, а што је наведено у измењеној приватној тужби приватне тужиле, првостепени суд није прекорачио оптужбу, односно није повредио субјективни идентитет између оптужбе и пресуде када је у питању субјективно законско обележје предметног кривичног дела, јер је на овај начин измењен чињенични опис кривичног дела из изреке пресуде остао у границама чињеничног основа приватне тужбе.

Дакле, како у конкретном случају, по налажењу Врховног суда, побијаном правноснажном пресудом суд није повредио ни субјективни, а ни објективни идентитет оптужбе и пресуде на штету окривљеног АА, с обзиром да се правноснажна пресуда односи на исто лице - окривљеног АА и на кривично дело које му је стављено на терет приватном кривичном тужбом приватне тужиле ББ - кривично дело увреда из члана 170. став 1. КЗ, као и имајући при томе у виду да су битна обележја бића кривичног дела иста у првобитно поднетој и у измењеној приватној тужби приватне тужиле и у изреци побијане правноснажне пресуде, односно да постоји потпуна идентичност чињеничног описа предметног кривичног дела из изреке побијане правноснажне пресуде са чињеничним описом кривичног дела датог у измењеној приватној тужби приватне тужиле, то се стога у конкретном случају не може говорити о прекорачењу оптужбе од стране суда побијаном правноснажном пресудом и чињењу битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, а како то неосновано у поднетом захтеву истиче бранилац окривљеног.

Имајући у виду све напред наведено, то се, од стране Врховног суда, као неосновани оцењују и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у делу у којем указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, истицањем да дело за које се окривљени гони по првобитно поднетој приватној тужби приватне тужиле није кривично дело, будући да се у радњама окривљеног на начин на

који су исте описане диспозитивом првобитно поднете приватне тужбе не остварују сви битни објективни и субјективни елементи бића кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ који се тичу радње извршења кривичног дела и умишљаја окривљеног.

Поред тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у делу у којем указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, истицањем да је суд побијаном правноснажном пресудом повредио начело забране преиначења на штету окривљеног прописано одредбом члана 453. ЗКП (*reformatio in peius*), из разлога јер је у поновљеном поступку, након укидања раније првостепене пресуде искључиво по жалби браниоца окривљеног, а против које приватна тужила није изјавила жалбу, изменио пресуду на штету окривљеног и то утврђивањем у чињеничном опису кривичног дела нових чињеница и околности које су неповољније за окривљеног АА од оних које су биле утврђене у чињеничном опису кривичног дела у изреци раније укинуте првостепене пресуде, а које чињенице су окривљеном стављене на терет измењеном приватном тужбом приватне тужиле на главном претресу одржаном дана 12.03.2025. године након укидања раније првостепене пресуде. Као измену на штету окривљеног бранилац наводи да су у поновљеном поступку у чињеничном опису кривичног дела утврђеном у изреци побијане правноснажне пресуде додате формулације које представљају битна законска обележја бића предметног кривичног дела и то речи „увредио“ и „поступајући умишљајно“, а који недостајући битни елементи предметног кривичног дела нису били садржани у изреци претходно укинуте првостепене пресуде, чиме је суд по браниоцу изменио пресуду на штету окривљеног у погледу правне квалификације радњи окривљеног.

Одредбом члана 453. ЗКП, која предвиђа забрану преиначења на штету окривљеног, прописано је да ако је изјављена жалба само у корист окривљеног, пресуда се не сме изменити на његову штету у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције.

По налажењу Врховног суда, нижестепени судови у поновљеном кривичном поступку, након укидања раније првостепене пресуде, нису прекршили забрану преиначења на штету окривљеног (*reformatio in peius*), прописану одредбом члана 453. ЗКП, како се то неосновано истиче у захтеву браниоца окривљеног, обзиром да нису изменили пресуду на штету окривљеног АА ни у погледу правне квалификације кривичног дела, нити у погледу кривичне санкције, а такође ни у погледу „криминалне количине“ кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим и осуђен. Наиме, раније укинутом првостепеном пресудом Основног суда у Ивањици К.бр.105/24 од 28.11.2024. године окривљени АА је био оглашен кривим због извршења кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ и био је осуђен на новчану казну у износу од 40.000,00 (четрдесетхиљада) динара, а у поновљеном кривичном поступку окривљени је правноснажно оглашен кривим за исто кривично дело и осуђен је на исту новчану казну, дакле у поновљеном кривичном поступку окривљени није оглашен кривим за теже кривично дело, нити му је изречена тежа кривична санкција. При томе, супротно наводима браниоца окривљеног, по налажењу Врховног суда, нижестепени судови

нису изменили побијану правноснажну пресуду на штету окривљеног ни у погледу утврђивања у чињеничном опису кривичног дела нових чињеница и околности које су теже и неповољније за окривљеног АА од оних које су биле утврђене у чињеничном опису кривичног дела у изреци раније укинуте првостепене пресуде, а имајући у виду све претходно наведено у вези оцене од стране Врховног суда као неоснованих навода браниоца окривљеног којима указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА у осталом делу је одбачен као недозвољен.

Наиме, бранилац окривљеног у осталом делу захтева као разлог његовог подношења наводи повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном. Међутим, бранилац свој став да је суд одлуком о трошковима кривичног поступка повредио одредбу члана 7. Правилника о накнади трошкова у судским поступцима, по налажењу Врховног суда, образлаже тако што указује на противречност између изреке побијане првостепене пресуде и њеног образложења у делу одлуке о трошковима кривичног поступка, а везано за трошкове превоза сведока ВВ, те даље полемише са разлозима које је другостепени суд дао у побијаној другостепеној пресуди везано за висину трошкова превоза сведока ВВ и приватне тужиле ББ на чију надокнаду је по браниоцу суд неправилно обавезао окривљеног, а који наводи браниоца окривљеног би по налажењу овога суда представљали битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП. Поред тога, бранилац окривљеног у овом делу оспорава и сам начин обрачуна од стране суда трошкова кривичног поступка везано за приступ пуномоћника приватне тужиле на главни претрес одржан дана 28.11.2024. године и с тим у вези висину која је на име овог трошка досуђена приватној тужилји.

Како, дакле, из изнетих навода произилази да бранилац окривљеног у поднетом захтеву, као разлог побијања нижестепених пресуда, само формално означава повреду закона због које је подношење захтева дозвољено окривљеном (члан 441. став 4. ЗКП), док суштински својим наводима указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, уз оспоравање начина обрачуна од стране суда трошкова кривичног поступка који су досуђени приватној тужилји везано за приступ њеног пуномоћника на главни претрес одржан дана 28.11.2024. године и с тим у вези и висине досуђеног износа на име овог трошка, а што све не представља законски разлог због којег је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, то је Врховни суд захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио недозвољеним.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона из члана 438. став 1. тачка 9) и 10) и члана 439. тачка 1) ЗКП, на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Милоша Мартиновића, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП

захтев у односу на наведене повреде закона одбио као неоснован, док је у осталом делу на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП и члана 485. став 4. ЗКП захтев одбацио као недозвољен и одлучио као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник,
Снежана Лазин, с.р.**

**Председник већа-судија,
Милена Рашић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**